

Vergaderjaar 2024–2025

36 600 VII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2025

Nr. 78

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 12 november 2024

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van een vraag met de daarop gegeven antwoord.

De vraag is op 24 september 2024 voorgelegd aan de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Bij brief van 11 november 2024 is het door de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
De Vree

Adjunct-griffier van de commissie,
Van der Haas

In de beantwoording van de schriftelijke vragen voorafgaand aan de begrotingsbehandeling van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2025 (Kamerstuk 36 600 VII, nr. 7) heb ik uw Kamer toegezegd op één specifieke vraag afzonderlijk terug te komen. Deze vraag beantwoord ik met deze brief. Vraag 115 luidde: Kunt u een organogram maken van alle instanties waar een gedupeerde van de gaswinning mee te maken zou kunnen hebben en van de taken en bevoegdheden van die instanties?

Onderstaand heb ik in beeld gebracht met welke verschillende instanties gedupeerden van de gaswinning uit Groningenveld te maken kunnen hebben en waar gedupeerden een beroep op kunnen doen. Alle organisaties zijn voorzien van een korte toelichting over hun taken en bevoegdheden. Veel van de onderstaande loketten zijn gericht op het ondersteunen van bepaalde doelgroepen (mkb'ers of agrariërs), of gericht op het ondersteunen op een specifiek vlak (geestelijk, juridisch).

Lokale overheden, woningcorporaties en Woonbedrijf

Organisatie	Taken en bevoegdheden
Gemeenten	Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de planning en prioritering van de versterkingsoperatie. Ook zorgen de vijf aardbevingsgemeenten voor psychische en sociaal-maatschappelijke ondersteuning van bewoners door de inzet van onafhankelijke inwonersondersteuners. Daarnaast zijn gemeenten verantwoordelijk voor het versterken van de leefbaarheid van straten en wijken. Gemeenten hebben verder een rol in de opzet en uitvoering van de isolatieaanpak. Zo zijn zij betrokken bij de totstandkoming van de regeling en zijn zij verantwoordelijk voor de programmering en ontzorging van bewoners bij de uitrol van de isolatieaanpak. Tot slot worden de versterkingsmaatregelen van woningen die vallen binnen de zogenoemde «Batch 1588» uitgevoerd door de gemeenten Eemsdelta, Midden-Groningen en Groningen
Stichting Woonbedrijf Aardbevingsgebied Groningen (SWAG)	Stichting Woonbedrijf Aardbevingsgebied Groningen (Woonbedrijf) is verantwoordelijk voor het opkopen van woningen en het beheren van opgekochte woningen in het aardbevingsgebied. Het Woonbedrijf is een stichting, die is opgericht door de Staat der Nederlanden. Het Woonbedrijf voert op verzoek van de NCG, de taxatie- en aankoopprocessen uit voor het Koopinstrument en voor de versterkingsopgave. Daarnaast koopt het Woonbedrijf ook op verzoek van IMG panden op (op basis van advies van de CBS).
Woningcorporaties	Woningcorporaties dragen zorg voor schadeafhandeling en het versterken van woningen die in hun bezit zijn. De woningcorporaties in het aardbevingsgebied werken met het Huurdersplatform Aardbevingen Groningen samen in een samenwerkingsverband met de naam Kr8.

Schadeafhandeling

Organisatie	Taken en bevoegdheden
Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG)	Het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) is als zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) verantwoordelijk voor de afhandeling van schade als gevolg van de exploitatie van het Groningenveld en de gasopslagen bij Norg en Gripskerk. Het gaat om het afhandelen van verschillende vormen van schade: fysieke schade aan gebouwen (incl. bijkomende kosten), schade door waardedaling en immateriële schade.

Versterking

Organisatie	Taken en bevoegdheden
Nationaal Coördinator Groningen (NCG)	De Nationaal Coördinator Groningen (NCG) voert als dienstonderdeel onder directe verantwoordelijkheid van de Staatssecretaris Herstel Groningen de versterkingsoperatie uit. Zij levert vanuit de versterkingsopgave een bijdrage aan verduurzaming, de verbetering van de leefomgeving, leefbaarheid en sociale verbinding. De NCG maakt in dat proces onder andere gebruik van een bewonersreis. De bewonersreis helpt NCG de ervaringen en behoeften van bewoners te begrijpen en daarop actief in te spelen.

Onafhankelijke bewonersondersteuning (geestelijke, juridische, algemene)

Organisatie	Taken en bevoegdheden
Geestelijke Verzorging Aardbevingsgebied Groningen (GVA)	GVA is een stichting die onafhankelijke ondersteuning, hulpverlening en advisering biedt bij zingevings- en levensvragen van bewoners en professionals die met bewoners werken aan problemen die zijn ontstaan door aardbevingsschade.
Raad voor Rechtsbijstand	De Raad voor Rechtsbijstand is als zelfstandig bestuursorgaan verantwoordelijk voor de organisatie van gesubsidieerde mediation en rechtsbijstand. De Raad voert de Subsidieregeling rechtsbijstand en aanverwante kosten Tijdelijke wet Groningen uit. Eigenaren die te maken hebben met schade of versterking als gevolg van de gaswinning kunnen via de Raad voor Rechtsbijstand een beroep doen op kosteloze rechtsbijstand en/of mediation.
Stut-en-Steun	Stut-en-Steun is een onafhankelijk bewonerssteunpunt dat bewoners en mkb'ers bijstaat die te maken hebben met de gevolgen van mijnbouwactiviteiten in de provincie Groningen en de gasopslag in Norg. Voor mkb'ers zijn aparte consultants beschikbaar.

Begeleiding van specifieke doelgroepen

Erfgoedloket Groningen	Het Erfgoedloket Groningen is het kosteloze informatie- en steunpunt voor eigenaren en bewoners van monumentale en karakteristieke panden in de provincie Groningen. Het loket biedt ondersteuning bij specifieke vragen over erfgoed in relatie tot mijnbouwschade, schadeherstel en versterking. Het Erfgoedloket Groningen is een samenwerking tussen de provincie Groningen en de Nationaal Coördinator Groningen.
MKB en Agro programma Provincie Groningen	De Provincie Groningen voert twee programma's uit, specifiek voor ondersteuning aan mkb-ondernemers en agrariërs in de versterkingsgemeenten. Beide programma's bieden begeleiding en informatie over schadeherstel en versterking en bij het ontwikkelen van lange termijnperspectief voor de bedrijfsvoering. Dit doet de provincie door de inzet van consultants (adviseurs) en door diverse subsidieregelingen.
Nationale ombudsman	De Nationale ombudsman behandelt vragen en klachten van burgers over de gevolgen van de gaswinning en doet daar ook onderzoek naar. De ombudsman kan een individuele klacht onderzoeken of zelf een onderzoek starten naar aanleiding van signalen over een bepaald probleem.

Onafhankelijke bewonersvertegenwoordiging

Groninger Bodembeweging	De Groninger Bodem Beweging is een vereniging opgericht met het doel om op te komen voor de belangen van mensen die directe of indirecte schade hebben door de gaswinning in het Groningen gasveld.
-------------------------	---

Groninger Gasberaad	Het Gasberaad is een collectief van maatschappelijke organisaties uit het aardbevingsgebied, dat de betrokkenheid van bewoners en organisaties bij de totstandkoming en uitvoering van het beleid bevordert.
Ons laand, ons lu	Ons laand, ons lu biedt bewoners die te maken hebben met de gevolgen van mijnbouwactiviteiten in het bevingsgebied ondersteuning en een luisterend oor.

Subsidies: waardevermeerdering, woningverbetering & verduurzaming

Organisatie	Taken en bevoegdheden
Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN)	SNN is een samenwerkingsverband van de drie noordelijke provincies en voert in opdracht van de Rijksoverheid verschillende subsidieregelingen uit voor bewoners van Groningen en Noord-Drenthe die te maken hebben met schade en versterking, waaronder de «Regeling waardevermeerdering gebouwen gaswinning Groningenveld» (de Waardevermeerderingsregeling) en de «Subsidieregeling verduurzaming, onderhoud en verbetering gebouwen aardbevingsgebied Groningen» (de Woningverbeteringssubsidie).

Vangnetten

Organisatie	Taken en bevoegdheden
Commissie Bijzondere Situaties (CBS)	CBS is een onafhankelijke adviescommissie gericht op het vinden van oplossingen in bijzondere situaties, waarin mensen die te maken hebben met een combinatie van schade en/of versterking en sociale, psychische of financiële problemen daar zelf niet meer uit komen.
Interventieteam Vastgelopen Situaties (IVS)	Het Interventieteam Vastgelopen Situaties is een zelfstandig team dat maatwerk biedt bij vastgelopen situaties die niet binnen de reguliere werkwijzen van IMG en NCG kunnen worden opgelost. Het Interventieteam wordt gevormd door een onafhankelijke adviseur, een lid van het bestuur van IMG en een lid van de directie van NCG.
Taskforce Complexe Situaties	Deze taskforce, onder gezamenlijke leiding van het IMG en de NCG, richt zich op het oplossen van complexe schade- en versterkingsdossiers, waarbij het panden betreft die in zowel het schade- als het versterkingstraject zitten en extra coördinatie behoeven.
Taskforce mkb	Deze taskforce, onder extern voorzitterschap, richt zich op een samenhangende aanpak door IMG en NCG van meer complexe casuïstiek van mkb-ondernemers met onvoldoende voortgang in de reguliere schadeafhandeling of versterkingsoperatie. De taskforce heeft tevens een signaalfunctie voor verbeteringen in het beleid en de uitvoering.

De hierboven genoemde organisaties onder het kopje vangnetten functioneren als (onafhankelijke) adviescommissies voor of samenwerkingsverbanden tussen bestaande uitvoeringsorganisaties en overheden, om gedupeerden met complexe of vastgelopen situaties te helpen wanneer de reguliere schadeafhandeling en versterking geen oplossing biedt. Voor nadere informatie verwijs ik naar de Kamerbrief over voortgang schadeafhandeling complexe situaties (Kamerstuk 35 561, nr. 60 d.d. 30-05-2024).